

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. bł. Marii Karłowskiej

w Dobieszewie

na lata 2013-2018

„Zdrowo, bezpiecznie, kulturalnie”

PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja Praw Dziecka z dn. 20 listopada 1989 r.
- Deklaracja Praw Człowieka.
- Ustawa o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.
- Ustawa o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z dn. 26 października 1982 r.

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami oraz reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka przed zakłóceniami rozwoju, powodowanymi między innymi podejmowaniem zachowań określanych jako ryzykowne. Dlatego tak ważne jest wyodrębnienie działań profilaktycznych i budowanie Szkolnego Programu Profilaktyki (SPP).

Założeniem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych i światopoglądowych. Szkoła ma obowiązek zapewnić wszystkim uczniom powszechny dostęp do nauki i wychowania, ochronę przed przemocą, a także kierować się zawsze dobrem ucznia, troską o jego zdrowie, postawę moralną i obywatelską z zachowaniem poszanowania godności osobistej.

Szkolny Program Profilaktyki jest spójny z zadaniami szkoły, określonymi w Statucie Szkoły, Programem Wychowawczym Szkoły, Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania oraz Szkolnym Zestawie Programów Nauczania.

Program jest adresowany do dzieci szkoły podstawowej przechodzących zasadnicze przemiany: fizjologiczne, emocjonalne, społeczne i duchowe, związane z procesami dorastania i dojrzewania.

Cel główny SPP:

Podejmowanie działań:

1. promujących zdrowie, bezpieczeństwo i kulturę bycia;
2. przygotowujących uczniów do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami w relacjach interpersonalnych;

3. budujących poczucie własnej wartości wśród uczniów i postawy otwartości na innych;
4. zapobiegających niedostosowaniu społecznemu, agresji i braku kultury;
5. zapobiegających podejmowaniu działań ryzykownych i uzależnieniom;
6. zapobiegających niepowodzeniom szkolnym.
7. doskonalących umiejętności wychowawcze nauczycieli w zakresie oddziaływań profilaktycznych.

Cele szczegółowe SPP:

1. Stwarzanie warunków, aby uczniowie byli odpowiedzialnymi organizatorami życia szkolnego oraz zostali włączeni do realizacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły.
2. Prowadzenie edukacji w zakresie bezpieczeństwa dziecka w szkole i poza nią.
3. Promowanie zdrowego stylu życia.
4. Informowanie i wdrażanie do przestrzegania norm społecznych; uczenie szacunku dla dobra wspólnego, jako postawy życia społecznego.
5. Podnoszenie kultury osobistej i promowanie kulturalnych postaw wobec otoczenia.
6. Rozwijanie umiejętności społecznych i emocjonalnych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w relacjach interpersonalnych i grupowych (rozwijanie poczucia własnej wartości , kształtowanie umiejętności słuchania innych i rozumienia ich, wskazywanie zachowań asertywnych, kształtowanie umiejętności nazywania i radzenia sobie z emocjami).
7. Podnoszenie umiejętności komunikowania się z innymi ludźmi w tym za pomocą narzędzi technologii informacyjno - komunikacyjnych.
8. Pogłębianie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
9. Rozbudzanie zainteresowań, zachęcanie do aktywności oraz wskazywanie wzorców mądrego spędzania wolnego czasu.
10. Wspomaganie uczniów w pokonywaniu trudności szkolnych i zapewnianie opieki w wyrównywaniu deficytów.
11. Wdrażanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania z mediów (Internet, TV)
12. Wspieranie rodzin uczniów w trudnych sytuacjach życiowych.

13. Organizowanie pomocy terapeutycznej oraz opracowanie procedur interwencji kryzysowych.
14. Włączanie rodziców do realizacji zadań SPP.
15. Zwiększanie umiejętności wychowawczych nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Sposoby realizacji SPP:

1. Wykorzystanie literatury i środków multimedialnych w realizacji szczegółowych zadań.
2. Organizowanie warsztatów i ćwiczeń.
3. Wygłaszanie prelekcji i pogadanek.
4. Spotkania indywidualne z pedagogiem i innymi specjalistami.
5. Konkursy i przedsięwzięcia aktywizujące środowisko szkolne.
6. Dyskusje i apele szkolne.
7. Godziny wychowawcze.
8. Spotkania z rodzicami.
9. Współpraca z innymi szkołami, przedstawicielami środowisk lokalnych oraz instytucjami wspomagającymi (samorząd gminny, gminne instytucje kulturalne i sportowe, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, lokalne ośrodki wsparcia dla osób z problemami uzależnień, organizacje młodzieżowe i pozarządowe, Komenda Policji.

Osoby odpowiedzialne za realizację SPP:

1. dyrekcja szkoły,
2. wychowawcy, nauczyciele i inni pracownicy szkoły;
3. pedagog
4. pielęgniarka
5. uczniowie
6. rodzice.

Identyfikacja problemów i ewaluacja działań

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki jest analiza sytuacji wychowawczej szkoły dokonana w roku 2012/2013 analiza dokumentacji pedagoga,

wychowawców, zebranie informacji od nauczycieli, pracowników biblioteki i świetlicy, rodziców i uczniów, obserwacja zachowań uczniów. Na podstawie powyższej analizy wyróżniono najistotniejsze problemy w zakresie profilaktyki.

Program niniejszy nie jest zamknięty na nowe zjawiska i zmiany zachodzące w środowisku szkolnym i lokalnym, zatem konieczne jest stałe monitorowanie potrzeb i problemów uczniów, które zapewni aktualizację celów, zakresów i form oddziaływań profilaktycznych.

W ustaleniu, czy program profilaktyki przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest ewaluacja.

Elementem ewaluacji jest stałe kontrolowanie przebiegu realizacji zadań. W celu uzyskania informacji, jak realizowane są zaplanowane zadania, dokonywany będzie monitoring programu na koniec każdego roku szkolnego. Podstawą do uzyskiwania informacji będą:

- a. obserwacje uczniów w różnych sytuacjach, np. podczas ustnych odpowiedzi, sprawdzianów, publicznych występów, pracy w grupie, kontaktów z kolegami na przerwach, uroczystościach szkolnych i środowiskowych,
- b. analiza dziennika lekcyjnego pod kątem frekwencji, uwag dotyczących zachowania się uczniów na lekcjach, ich stosunku do nauki, kolegów i nauczycieli oraz wyników nauczania,
- c. analiza dzienników zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych i kół zainteresowań pod względem liczby korzystających z nich uczniów i ich osiągnięć, informacje od prowadzących te zajęcia,
- d. wywiady z pedagogiem odnośnie liczby i rodzaju konfliktów i nieporozumień między uczniami,
- e. analiza sprawozdań z działań, konkursów przedmiotowych i zawodów sportowych, analiza wytworów pracy uczniów na rzecz klasy i szkoły,
- f. rozmowy z uczniami, ich kolegami, nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, rodzicami.

ZAKRESY ODDZIAŁYWAŃ

I. Bezpieczeństwo

<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Czas realizacji</i>
<p>Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów w szkole i w drodze do niej</p>	<p>1) Prezentacja zasad BHP obowiązujących w szkole: - zapoznanie z zasadami korzystania z sal i pracowni szkolnych oraz sprzętów i pomocy dydaktycznych, -zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa na zajęciach wychowania fizycznego, zajęć technicznych, plastyki, zajęć komputerowych i zajęciach pozalekcyjnych, -zapoznanie z zasadami poruszania się na terenie szkoły i wokół szkoły podczas przerw śródlekcyjnych, -zapoznanie z procedurami zachowań w różnych sytuacjach alarmowych (pożar itp.), znajomość telefonów alarmowych. 2) Opracowanie harmonogramu dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych -sprawowanie opieki nad uczniami. 3) Uczenie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze, przygotowanie do egzaminu na kartę rowerową. 4) Uświadamianie zagrożeń wynikających z niebezpiecznych zabaw (lodowisko, kąpiele itp.), wskazywanie zabaw bezpiecznych i warunków organizowania ich. 6) Uczenie norm społecznych obowiązujących w szkole i wdrażanie do respektowania ich przez uczniów..</p>	<p>Pierwszy miesiąc nowego roku szkolnego oraz cały rok.</p>
<p>Profilaktyka i niwelowanie zachowań agresywnych</p>	<p>1) Stały monitoring zachowań uczniów podczas lekcji, zajęć pozalekcyjnych, przerw śródlekcyjnych. 2) Realizacja różnych programów wychowawczych. 3) Integracja zespołów klasowych (wspólne wyjścia, wycieczki, imprezy klasowe, działania na rzecz szkoły itp.). 4) Rozwijanie postaw asertywnych w wyrażaniu uczuć i emocji (warsztaty, pogadanki, spotkania z pedagogiem). 5) Uwrażliwianie na uczniów młodszych, słabszych, innych, poprzez budowanie postaw otwartości i empatii, zachęcanie do wolontariatu i działań na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej. 6) Ukazywanie ważnych wartości w życiu człowieka.</p>	<p>Cały rok.</p>

	<p>7) Współpraca wychowawców z pedagogiem szkolnym</p> <p>8) Indywidualne rozmowy wychowawcy z uczniami i rodzicami.</p> <p>9) Spotkania przedstawicieli policji z uczniami w czasie lekcji wychowawczych.</p> <p>10) Doskonalenie nauczycieli w zakresie zapobiegania przemocy i agresji, gromadzenie odpowiednich materiałów, udział w szkoleniach, korzystanie z czasopism i stron internetowych.</p> <p>11) Działania interwencyjne w sytuacji zachowań agresywnych zgodne z procedurami szkolnymi i we współpracy z odpowiednimi instytucjami.</p>	
Minimalizowanie zjawiska absencji uczniów	<p>1) Rzetelne sprawdzanie obecności na każdej lekcji.</p> <p>2) Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami oraz diagnozowanie przyczyn nieobecności.</p> <p>3) Informowanie rodziców o konsekwencjach prawnych nie realizowania przez dziecko obowiązku szkolnego.</p> <p>4) Wdrażanie programów profilaktyki absencji (np. konkursów frekwencji).</p> <p>5) Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w zapewnieniu realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów.</p>	Cały rok.
Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem mediów	<p>1) Omawianie sposobu korzystania z Internetu na lekcjach informatyki.</p> <p>2) Realizacja różnych programów profilaktycznych typu „Bezpieczny Internet”.</p> <p>3) Uświadamianie rodziców co do zagrożeń medialnych i wskazywanie sposobów kontroli dzieci.</p> <p>4) Monitorowanie pracy samodzielnej uczniów w pracowniach komputerowych i bibliotece.</p> <p>5) Propagowanie korzystania przez dzieci i młodzież z odpowiednich dla niej czasopism, programów telewizyjnych, audycji radiowych, stron internetowych.</p>	Cały rok.

II. Zdrowie

<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Czas realizacji</i>
Promowanie zdrowego stylu	<p>1) Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, udział w lokalnych konkursach i zawodach sportowych</p> <p>2) Organizowanie rajdów, wycieczek, wspólnych imprez pozalekcyjnych i pozaszkolnych.</p>	Cały rok.

życia	<p>3) Korzystanie z propozycji lokalnych ośrodków kulturalnych i sportowych.</p> <p>4) Wskazywanie zachowań służących zdrowiu (np. właściwe odżywianie). na lekcjach wychowawczych, przyrodniczych.</p> <p>5) Organizowanie pogadarek i działań prozdrowotnych przez pielęgniarkę szkolną.</p> <p>6)) Propagowanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego - aktywności ruchowej (rower, basen, spacer, wycieczki).</p> <p>7) Dostarczanie informacji na temat szkodliwości picia alkoholu, palenia papierosów i stosowania substancji psychoaktywnych, wskazywanie możliwości unikania ich i wartości życia bez tych używek.</p> <p>8) Wspieranie inicjatyw organizacji uczniowskich.</p> <p>9) Dbanie o prawidłową postawę podczas lekcji oraz o higienę uczenia się.</p>	
Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych	<p>1) Realizacja zagadnień profilaktycznych na lekcjach wychowawczych, na różnych przedmiotach oraz zajęciach pozalekcyjnych.</p> <p>2) Wdrażanie różnych programów z zakresu profilaktyki (nikotynowej, alkoholowej, narkotykowej i HIV/AIDS) Realizacja programu: klasy I-III „Nie pal przy mnie, proszę”, oddział przedszkolny „Czyste powietrze wokół nas”, Znajdź właściwe rozwiązanie” klasy IV-VI realizowane przez pedagoga szkolnego, wychowawców i rodziców.</p> <p>3) Współpraca ze specjalistami, terapeutami, zapraszanie na pogadanki i zajęcia warsztatowe.</p> <p>4) Prezentacja alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.</p> <p>5) Włączanie się w akcje edukacyjne organizowane przez różne organizacje oraz wykorzystywanie materiałów przygotowanych przez ośrodki wsparcia.</p> <p>6) Postępowanie interwencyjne zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami w przypadku zaobserwowania faktu palenia, picia, „brania” przez ucznia.</p>	Cały rok.
Wdrażanie do zachowania higieny życia codziennego	<p>1) Spotkania z pielęgniarką szkolną.</p> <p>2) Pogadanki na lekcjach wychowawczych dotyczące przestrzegania zasad higieny osobistej.</p> <p>3) Treści realizowane na lekcjach przyrody</p> <p>4) Uczenie młodszych dzieci właściwych nawyków higienicznych podczas pobytu w szkole.</p> <p>5) Stwarzanie odpowiednich warunków do spożywania posiłków i podstawowych czynności</p>	Cały rok.

	higienicznych w szkole.	
Uwrażliwianie na higienę otoczenia- edukacja ekologiczna	1) Czynny udział w akcjach ogólnokrajowych i lokalnych typu „ Sprzątanie Świata”, porządkowanie terenów w okolicy szkoły. 2) Podnoszenie wiedzy i świadomości na temat zbiórki i przetwarzania surowców wtórnych (recykling). 3) Organizowanie konkursów i działań ekologicznych.	Cały rok.
Pomoc w pokonywaniu trudności dzieci i młodzieży, związanych z rozwojem psychicznym	1) Treści realizowane na lekcjach religii i wychowania do życia w rodzinie. 2) Pogadanki na lekcjach wychowawczych. 3) Konsultacje z pedagogiem szkolnym, realizowanie programów uświadamiających sposoby wyrażania siebie, budujących poczucie własnej wartości. 4) Poznawanie prawidłowości zmian emocjonalnych i behawioralnych związanych z dojrzewaniem (m.in. na lekcjach przyrody). 5) Wdrażanie różnych programów rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne. 6) Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych: aktywnego słuchania i wyrażania siebie. 7) Kształtowanie określonych postaw akceptowanych społecznie.	Cały rok.

III. Wiedza i kultura

<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Czas realizacji</i>
Wspieranie ucznia dyslektycznego i posiadającego opinię poradni psychologiczno - pedagogicznej	1) Współpraca z rodzicami w zakresie kierowania uczniów na badania do poradni. 2) Kierowanie uczniów na zespoły wyrównawcze i zajęcia specjalistyczne, organizowane w szkole.	Zgodnie z potrzebami uczniów.
Indywidualizacja nauczania- dostosowanie form i metod pracy oraz wymagań do potrzeb uczniów mających problemy.	1) Zajęcia wychowawcze oraz indywidualne rozmowy na temat planowania nauki, skutecznych sposobów uczenia się oraz radzenia sobie z problemami w nauce. 2) Wdrażanie dzieci i młodzieży do organizowania pomocy koleżeńskiej. 3) Stosowanie podczas lekcji metod i form aktywizujących ucznia mało zdolnego. 4) Dostrzeganie i nagradzanie osiągnięć	Cały rok.

	uczniów.	
Rozbudzanie zainteresowań	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zachęcanie do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych. 2) Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań. 3) Wzbogacanie propozycji zajęć podczas ferii i w czasie wolnym. 4) Organizowanie zajęć świetlicowych. 5) Uczestnictwo w życiu kulturalnym. 6) Zachęcanie dzieci i młodzieży do organizacji różnych przedsięwzięć na forum szkolnym. 7) Wykorzystywanie środków multimedialnych do poszukiwania i stosowania wiedzy z różnych dziedzin. 	Cały rok.
Wspomaganie środowiska rodzinnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) Poznanie środowiska uczniów i rozpoznanie problemów istotnych dla funkcjonowania dziecka w szkole. 2) Organizowanie pomocy materialnej dla dzieci, których rodziny znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. 3) Udzielanie różnych form pomocy specjalistycznej, w ramach możliwości szkoły. 3) Wspieranie podnoszenia przez rodziców umiejętności wychowawczych. 	Cały rok.
Wspieranie rozwoju moralnego, społecznego i kulturalnego uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Udział w lokalnych uroczystościach kulturalnych oraz patriotycznych. 2) Organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć artystycznych, związanych z ważnymi datami narodowymi, środowiska lokalnego i szkolonego. 3) Celebrowanie ważnych uroczystości religijnych. 4) Podejmowanie z uczniami dyskusji na istotne tematy etyczne i społeczne. 5) Wzbogacanie systemu wartości uczniów o wartości wyższe, zachęcanie do aktywności na rzecz społeczności, budowanie poczucia solidarności społecznej z innymi. 	Cały rok.